

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte –Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpații Șontea Vadim, Brînza Marin și avocatul acestora Raciula Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Brînza Marin Valeriu,

născut la 22 septembrie 1987, originar și domiciliat în s. Catranic, r-nul Fălești,

și

Șontea Vadim Svetoslav,

născut la 14 ianuarie 1986, originar din s. Cuhnești, r-nul Glodeni, domiciliat în or.Glodeni, str. Suveranității 5, ap. 7

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 16 februarie 2015 - până la 26 august 2015; (instanța de fond);

2. de la 16 septembrie 2015 - până la 02 decembrie 2015; (instanța de apel);

3. de la 02 februarie 2016 - până la 21 iunie 2016; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei militare din 26 august 2015, Brînză Marin și Șontea Vadim au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 166¹ alin. (4) lit. c) și art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, din motiv că faptele nu au fost săvârșite de inculpați.

Acțiunea civilă înaintată de Grisman Ruslan a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, de către organul de urmărire penală Șontea Vadim și Brînză Marin au fost învinuiți de faptul că deținând în baza ordinului nr. 12 ef din 03.04.2012 al Directorului General interimar a Departamentului Instituțiilor Penitenciare și respectiv nr. 4 ef din 26.01.2009 al Șefului Penitenciarului nr. 11, funcțiile de

supraveghetori ai serviciului regim și supraveghere, iar în baza art. 123 alin.(2) din Codul penal, fiind persoane publice, investite de stat să îndeplinească activități de interes public, contrar prevederilor art. 3 din CoEDO, art. 24 alin. (2) din Constituția R. Moldova, pct. 1, 2 din Statutul disciplinar al colaboratorilor sistemului penitenciar al Ministerului Justiției, art.2 alin.(1) lit. d), c), art.20, pct. 1) lit. a) al Legii nr. 1036 din 17.12.1996 „Cu privire la sistemul penitenciar”; pct.6) al Statutului executării pedepsei de către condamnați; pct. 46) alin. (1), (2), (5) din Regulamentul cu privire la satisfacerea serviciului de către efectivul de trupă și corpul de comandă din sistemul penitenciar al Ministerului Justiției, și atribuțiilor funcționale stipulate în fișele postului a funcțiilor deținute, au comis infracțiune de tortură în următoarele circumstanțe:

Astfel, la 15 septembrie 2013, aproximativ la 23³⁰, Brînza Marin împreună cu Șontea Vadim, la ordinul superiorului, ofițerului de serviciu pe Penitenciarul nr. 11, se aflau în holul din preajma secției de serviciu, de la primul etaj al blocului administrativ, pentru a supraveghea deținutul celulei nr.32, Grisman Ruslan, care se bănuia de încălcarea regimului de detenție și care avea un comportament agitat, numind colaboratorii prezenți cu cuvinte injurioase. Tot atunci supraveghetorul Brînza Marin, fiind persoană publică, în contextul exercitării atribuțiilor de serviciu, acționând cu titlu oficial, împreună cu Șontea Vadim, urmărind scopul de a-l pedepsi pe Grisman Ruslan, pentru faptul că acesta i-ar fi numit cu cuvinte injurioase, de a-l intimida și de a exercita presiune asupra lui, precum și din motiv de a-l discrimina prin ași demonstra supremația, fără temei și necesitate, intenționat au intervenit ilegal în forță , deși aplicarea acesteia nu era necesară , deoarece deținutul Grisman nu opunea rezistență fizică și ținea mâinile la spate, l-au supus pe numitul la acțiuni de tortură exprimate prin aplicarea de către Brînza Marin față de Grisman Ruslan a unei lovituri puternice cu palma în regiunea mandibulei din stînga, iar Șontea Vadim în același timp și în aceleași circumstanțe – o altă lovitură puternică cu palma, tot în regiunea mandibulei din partea dreaptă, acțiuni în rezultatul cărora i-au cauzat fractura unghiurilor mandibulei bilateral cu deplasarea în plan transversal a fragmentelor, fapt ce i-a provocat lui Grisman Ruslan dureri.

Tot ei, Brînza Marin și Șontea Vadim, în timp ce comiteau acțiunile de tortură, avînd scopul de a-i provoca cet. Grisman Ruslan vătămarea intenționată medie a integrității corporale i-au aplicat numitului, pe rînd, cîte o lovitură puternică, cu palmele în regiunea mandibulei din ambele părți anatomice (stînga și dreapta) cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.205 D din 30.06.2014, vătămări corporale medii.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței în termenul și modul prevăzut de art. 400-405 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu condamnarea inculpaților conform învinuirii formulate și în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, cu numirea pedepsei definitive 9 ani închisoare, fiecare cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de natura celeia de care s-au folosit la comiterea crimei pe un termen de 10 ani, fiecare, iar în baza art. 66 Cod penal, gradele speciale deținute de Brînza Marin și Șontea Vadim de a retrage.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- instanța de fond greșit a conchis că vina inculpaților nu este dovedită, iar faptele incriminate nu au fost săvîrșite de aceștia, astfel că probele prezentate de acuzare au fost greșit apreciate;

- acțiunile inculpaților Brînza, evident întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.166¹ alin. (4) lit. c) și de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar faptele incriminate au fost comise anume de ei.

- prin acțiunile sale Brînza M. și Șontea V. au cauzat un prejudiciu nu doar părții vătămăte Grisman R., dar au compromis statutul de funcționar al statului, au știrbit considerabil imaginea de colaborator al instituțiilor penitenciare, lăsînd o amprentă negativă în societate, prin ce au diminuat încrederea societății în întregul sistem penitenciar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015, apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Șontea Vadim și Brînza Marin au fost condamnați:

- în baza art. 166¹ alin. (4) lit. c) Cod penal, la 8 ani închisoare, fiecare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită

activitate în organele de drept și administrației publice pe un termen de 10 ani, fiecare;

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 5 ani închisoare, fiecare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor numite lui Șontea Vadim și Brînza Marin, definitiv le-a fost stabilită pedeapsa 8 ani 6 luni închisoare, fiecăruia, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumită activitate în organele de drept și administrației publice pe un termen de 10 ani, fiecare.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunilor de tortură, care reprezintă tratament inuman sau degradant și vătămarea intenționată medie a integrității corporale, săvârșită de două persoane, invocate în rechizitoriu, concluzionând totodată că, deși inculpații nu și-au recunoscut vina, în comiterea infracțiunilor imputate, vinovăția acestora este dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate, martorilor Ciuricov V., Rusu A., Lungu A., Buza I., Guzgan Șt., Guțu A. precum și prin materialele cauzei cercetate în cadrul ședinței instanței de fond și apel: - plîngerea deținutului Grisman R., procesul-verbal de percheziție; decizia nr. 444 din 16.09.2013; trimiterea extras și actul de examinare medicală a leziunilor corporale a deținutului Grisman R., ordinul nr. 905 din 17.09.2013; raportul de constatare medico-legală nr. 692 din 01.11.2013; raportul de expertiză medico-legală nr. 205/D din 30.06.2014; declarațiile expertului Grecu L.; informația prezentată de Penitenciarul nr. 11 din 30.04.2014; ordinul nr. 363 din 13.09.2013 a șefului Penitenciarului nr. 11, cu privire la executarea serviciului de luptă pentru paza și supravegherea deținuților în penitenciar; procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate la locul infracțiunii din 23.04.2014; informația cu privire la persoanele care la 15.09.2013 se dețineau în celula nr. 32; procesul-verbal de examinare a fișei medicale din 12.09.2014; actul de expertiză psihiatrico-psihologică nr. 361a-2014 din 23.09.2014; extrasele din ordinele nr. 121ef din 03.04.2012 și nr. 4ef din 26.01.2009; procesele-verbale de confruntare din 20.11.2014 dintre partea vătămată și bănuiții Brînă M. și Șontea V.; procesele-verbale de ridicare și de examinarea a descifrărilor convorbirilor telefonice din 04.09.2014 și respectiv 09.09.2014; discul DVD-R pe care se conțin imaginile video din data de 15.09.2013; raportul de constatare tehnico-științific nr. 7504 din 15.07.2015.

Colegiul penal a apreciat critic declarațiile inculpaților privind nevinovăția lor în săvârșirea infracțiunilor incriminate, argumentînd că versiunea acestora a fost combătută prin concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 205D din 30.06.2004 prin care s-a constatat că apariția fracturilor la Grisman R. în urma unei căderi sau automutilări nu se exclude, dar luînd în considerație circumstanțele cauzei (...) e puțin probabil, deoarece sunt absente leziuni a țesuturilor moi a feței, în consecință s-a concluzionat că fractura bilaterală a mandibulei a apărut în urma loviturilor în regiunea mandibulei.

La fel, instanța a dat o apreciere critică declarațiilor expertului Grecu L., date în cadrul ședinței de judecată, deoarece acestea se contrazic cu concluziile din raportul de expertiză formulat tot de el, unde clar s-a indicat că fractura de mandibulă la Grisman R. ar fi putut apărea prin două lovituri separate, pe rînd din ambele părți, în circumstanțele indicate anume de partea vătămată, adică cu un interval mai mare de timp dintre acestea. Totodată, instanța a menționat că nu este clar, care ar fi importanța intervalului mic sau mai mare de timp în procesul mecanismului de formare a fracturii la pătimit în circumstanțele descrise.

Versiunea apărării precum că fractura la partea vătămată ar fi apărut în urma aplicării loviturii de către A. Lungu, la fel a fost respinsă, deoarece din declarațiile pătimitului rezultă că Lungu A. i-a aplicat o lovitură în piept și de la acțiunile acestuia nu a simțit dureri în regiunea mandibulei, aceste dureri au apărut în urma loviturilor lui Șontea și Brînză. Astfel, loviturile aplicate de către A. Lungu au fost constatate la nivelul pieptului și brațelor prin concluzia medicală.

Cît privește înregistrarea video, instanța a menționat, că conform raportului tehnico-științific nr. 7504 din 16.06.2015 deși s-a constatat o relație logică în ceea ce privește momentul schimbării orei/minutei din înregistrarea video, însă, totodată s-au depistat urme de utilizare a programului "VirtualDub build 32507/release"- program care este utilizat pentru modificarea (montarea) înregistrărilor video.

La acest capitol, instanța de apel a mai reținut că la examinarea înregistrării video s-a constatat că multe secvențe lipsesc, iar imaginile de pe acestea sunt neclare. Astfel, pe epizoadele de la orele 23¹³ Brînză M. și Grisman R. se află de unii singuri pe hol și se contrează, iar cînd spiritele sunt mai aprinse, dispare o secvență a înregistrărilor, după care se vizualizează cum Brînză M. deja se află la

o distanță de 5-6 m. depărtare de la Grisman R., iar partea vătămată prin gesturi și acțiuni oftează de durere și indică cu mâina în regiunea mandibulei. Astfel, instanța a conchis, că lipsa acestei secvențe indică asupra faptului că aceasta intenționat a fost radiată din înregistrarea video, pentru a ascunde în așa mod acțiunile de aplicare a violenței de către inculpați față de deținutul Grisman R. Ulterior, la minutul 23¹⁵ intervine Șontea V. care ceva discută cu partea vătămată, se contrecează și îl îmbrânțește pe ultimul cu palmele în piept, după care îi aplică o lovitură cu palma în regiunea feței din partea dreaptă, iar după aceste acțiuni Grisman R. se culcă la pământ și oftează de la durerile suportate.

La stabilirea categoriei și termenului de pedeapsă instanța de apel ținând cont de prevederile art.7,61,75-78 Cod penal, precum și de gravitatea infracțiunii săvârșite a conchis că este rațional a le stabili inculpaților pedeapsa închisorii cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita anumite activități în organele de drept și administrației publice .

6. Nefiind de acord cu decizia cu recurs ordinar au contestat-o inculpații Șontea Vadim, Brînza Marin și avocatul acestora Raciula Alexandru, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea hotărârii contestate cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursurilor declarate recurenții au invocat următoarele:

- la soluționarea cauzei instanța de apel a ignorat prevederile art. 8 alin. (2) și 66 alin. (4) Cod de procedură penală, stipulări care caracterizează un proces echitabil și asigură un drept la apărare efectiv;

- instanța de apel a admis ca fiind veridice declarațiile părții vătămate și a deținuților Ciuricov V. și Rusu A., iar toate argumentele invocate de apărare le-a respins printr-o motivare generală;

- o sentință de condamnare trebuie să fie bazată pe probe exacte, când au fost înlăturate toate divergențele, iar motivarea soluției adoptate este o îndatorire a instanței;

- instanța nu a luat în considerație că partea vătămată de nenumărate ori și-a schimbat depozițiile, astfel rămânând neclar și fără o argumentare convenită din care motive instanța a respins declarațiile acestuia cu privire la aplicarea unei lovituri în față de către A. Lungu;

- instanța de apel fără a audia pe viu expertul L. Grecu, a dat o apreciere critică declarațiilor acestuia invocând că sunt contraziceri între explicațiile dînsului și raportul de expertiză medico-legală nr. 205D din 30.06.2004, astfel că

instanța nu a întreprins nici o măsură în vederea înlăturării acestor contradicții și contrar prevederilor art. 148 Cod de procedură penală, nu s-a dispus efectuarea unei expertize repetate;

- pripit și fără o motivare cuvenită, instanța a respins proba cu înregistrarea video care confirmă că inculpații nu i-au aplicat părții vătămate nici o lovitură, acesta fiind lovit în față cu pumnul de către un alt colaborator al penitenciarului;

- acuzarea nu a prezentat nici o probă care ar confirma că infracțiunea a fost săvârșită de 2 persoane, fapt care duce spre încadrarea neîntemeiată în baza art. 166¹ alin. (4) lit. c) Cod penal;

- instanța de apel contrar prevederilor art. 425 Cod de procedură penală, a ieșit din limitele învinuirii incriminându-le inculpaților cauzarea intenționată unei persoane (...), care reprezintă tratament inuman ori degradant, acțiuni violente care au cauzat vătămări corporale medii a integrității corporale;

- martorii acuzării au fost audiați fără a fi înaintat vre-un demers în acest sens de către părți, însă reluarea cercetării judecătorești și cercetarea suplimentară a probelor inclusiv audierea martorilor acuzării, în sensul prevederilor art. 413 alin. (3), 415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, poate avea loc la cererea motivată a părților. Faptul dat denotă caracterul neobiectiv a cercetării judecătorești și încălcarea dreptului la un proces echitabil;

6.1 La 25 ianuarie 2015 inculpatul Șonțea Vadim a depus cerere de recurs suplimentară, unde invocând aceleași solicitări ca și în recursul declarat anterior a menționat următoarele:

- declarațiile părții vătămate pe care s-a bazat instanța de apel sunt contradictorii și imprecise, or acesta după vizionarea înregistrării video a declarat că din motiv că era în stare de ebrietate nu-și amintește că a fost lovit de către Lungu A. cu pumnul în față, dar după vizionarea înregistrării îl admite;

- în cadrul cercetării judecătorești nu a fost înlăturat dubiul referitor la faptul că mandibula părții vătămate putea fi fracturată în urma loviturii aplicate de către un alt colaborator al penitenciarului și anume Lungu A., or din înregistrările video clar se vede la secvența din ora 21:58 că Lungu A. i-a aplicat o lovitură cu pumnul în față părții vătămate;

- cele imputate lui Șonțea V. prin prisma circumstanțelor agravante de la art. 152 și 166¹ Cod penal, nu au fost demonstrate de către acuzator, și anume existența participației în sensul art. 41 alin. (1) Cod penal;

- participația lui Șonțea Vadim la săvârșirea infracțiunilor incriminate nu se

demonstrează nici printr-un mijloc de probă existent la materialele cauzei;

- scopul infracțiunii de tortură indicat în textul rechizitoriului și în decizia contestată este preluat din legea penală (art. 166/1 alin. (3) Cod penal), fără a fi descris prezența scopului la inculpatul Șontea V, or acest scop este abstract și nu este concretizat prin careva circumstanțe de fapt relevante cazului;

- în speță nu au fost înlăturate următoarele neclarități: - fractura mandibulei s-a produs ca urmare a unei singure lovituri în partea centrală a mandibulei sau de la două lovituri laterale; nu a fost clarificat intervalul de timp în care s-au produs cele 2 presupuse lovituri; automutilarea lui Grisman R. prin lovirea cu capul de gratii, perete, podea, alte obiecte prin raportul de expertiză nu a fost exclusă, pe când declarațiile martorilor și imaginile video indică asupra acțiunilor de automutilare.

- prezența acestor neclarități nu permit de a stabili exact legătura de cauzalitate dintre fractura mandibulei lui Grisman R. și fapta exactă care a și determinat apariția acestei fracturi.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de inculpați și avocatul acestora, solicitând respingerea acestora pe motiv că recurenții contrar prevederilor art. 430 Cod de procedură penală, nu au invocat în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză și care este eroarea de drept comisă de instanță ce ar duce la casarea hotărârii contestate. Astfel, aceștia solicită reaprecierea probelor considerând că nu au fost respectate prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

8. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în baza prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, verifică legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialelor cauzei și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de

apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrilor atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Articolul 389 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Colegiul penal enunță că judecând apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

La examinarea probelor care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată urmează în hotărîre să argumenteze motivele admiterii sau respingerii probelor atît de învinuire, cît și de apărare, fiind obligată să aprecieze toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul dacă sînt cuprinse în dosar sau au fost prezentate de părți în ședința de judecată.

Colegiul penal lărgit constată că la judecarea apelului, instanța nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală și nu a apreciat fiecare probă separat adusă de participanții la proces și nu s-a pronunțat în mod convingător asupra acestora.

La acest capitol Colegiul relevă, că învinuirea se bazează pe declarațiile părții vătămate Grisman R., iar din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că aceasta a admis apelul acuzatorului de stat, apreciind ca fiind veridice

depozițiile părții vătămate, fără a preciza care declarații au fost reținute de instanța de apel ca fiind adevărate, cele date în cadrul urmăririi penale, în instanța de fond sau cele depuse nemijlocit în ședința instanței de apel, or Grisman R. fiind audiat la diferite etape a procesului penal a dat declarații contradictorii.

Astfel fiind audiat în cadrul urmăririi penale la 08 aprilie 2014 Grisman R. (f.d.239-240, vol. I) a declarat că a fost lovit în regiunea feții doar de către colaboratorii penitenciarului pe nume Marin și Vadim, fiecare aplicându-i cite o lovitură. Ulterior, în cadrul cercetării judecătorești (f.d.143, vol. III) partea vătămată și-a modificat declarațiile invocând „În noaptea de 15 spre 16 septembrie 2013, în afară de inculpați, m-a lovit și ajutorul ofițerului de serviciu pe nume Anatol. Sunt sigur că în față ajutorul ofițerului de serviciu nu m-a lovit.”

După vizionarea înregistrării incidentului Grisman R. din nou și-a schimbat depozițiile indicând „Confirm că am fost lovit în față cu pumnul, însă nu pot să-mi aduc aminte de faptul că mi-a fost aplicată lovitura. M-a lovit ofițerul de serviciu Anatolie. Se vede pe înregistrare că și capul l-am dat în urmă după aplicarea loviturii.” iar la întrebarea instanței a declarat „Nu țin minte faptul că am fost lovit în față de către ajutorul ofițerului de serviciu Anatol, dar admit că aș fi putut fi lovit și în față. Brînză m-a lovit după incidentul cu ajutorul ofițerului de serviciu Anatol, dar nu țin minte momentul acesta fiindcă atunci eram în stare de ebrietate. Brînză sigur mi-a aplicat lovitura, dar în privința lui Șontea deja am dubii.”

În cadrul ședinței instanței de apel partea vătămată din nou și-a modificat declarațiile invocând „Am fost lovit de Marin Brînză, după care am început să înjur, unde era și Vadim și mi-a mai aplicat iar lovituri, am căzut jos m-am ridicat și iar am fost lovit” (f.d.43, vol. IV).

Reieșind din cele menționate Colegiul lărgit constată că în declarațiile părții vătămate sunt divergențe esențiale referitor la faptul cine, când și în ce parte a corpului i-a aplicat lovituri, precum și câte lovituri i-au fost aplicate în acea seară.

Aceste divergențe urmau a fi apreciate și luate în considerație de către instanța de apel, ceea ce nu a avut loc, rămânând neclar și fără o argumentare cuvenită din care motive instanța a respins declarațiile lui Grisman R. cu privire la aplicarea unei lovituri în față de către A. Lungu.

Tot aici Colegiul reține că constatările instanței de apel din decizia recurată sunt contradictorii și se exclud reciproc.

La acest capitol instanța de recurs reține că la f.d.122, vol. IV instanța de apel a constatat *”În cadrul examinării și vizualizării înregistrării video (secvența de la ora 21:58, minuta 01.35) se vede cum doi colaboratori îl țin de mâini pe Grisman R., unul din partea dreaptă (care, din spusele părții vătămate, se presupune că este ajutorul ofițerului de serviciu Lungu A.). Colaboratorul care îl ține pe Grisman R. de mîina dreaptă, îi dă drumul și îi aplică o lovitură în regiunea pieptului-burtă din partea dreaptă, de la ce Grisman cade jos așezîndu-se la podea, în același timp fiind ținut de către celălalt colaborator de mîina stîngă cu ambele mîini (nu aplică lovituri). Stînd la podea, colaboratorul care l-a lovit în regiunea pieptului îi mai aplică o lovitură în regiunea feței. Din motivul vizibilității slabe a imaginii nu este posibil de apreciat cert în care parte a feței îi revine lovitura, centru sau dreapta, de la ce capul lui Grisman R. se lasă în spate”.*

Ulterior, la f.d.126, vol. IV Colegiul penal face o altă constatare, diametral opusă celei menționate mai sus, și anume: *„Versiunea apărării, prin care fractura de mandibulă la deținutul Grisman R. ar fi fost provocată în alte circumstanțe așa ca aplicarea loviturii de către Lungu Anatol (...), nu poate fi admisă, deoarece partea vătămată clar a indicat că Lungu A. l-ar fi lovit în piept și de la acțiunile lui nu simțea dureri fizice în regiunea mandibulei (...) Loviturile aplicate de Lungu A. au fost constatate prin concluzia medicală prin stabilirea de leziuni corporale la nivelul pieptului și brațelor.”*

Prin urmare, Colegiul penal constată, că instanța a pronunțat concluzii care se exclud una pe alta, pe de o parte constată că ajutorul ofițerului de serviciu Lungu A. i-a aplicat lui Grisman două lovituri una în regiunea pieptului și alta în față, iar pe de altă parte constată că Lungu A. i-a aplicat părții vătămate doar o lovitură în regiunea pieptului.

Astfel, aceste constatări contradictorii nu pot fi acceptate într-o decizie a instanței judecătorești.

Tot aici, dar în alt context, Colegiul reține că în ședința instanței de fond din 13 mai 2015 apărarea invocînd că concluziile expuse în raportul de expertiză privind mecanismul de apariție a leziunilor stabilite la Grisman R. nu sunt suficient de clare în temeiul art. 153 Cod de procedură penală a înaintat un demers, prin care a solicitat audierea expertului Grecu L., demers care a fost admis (f.d.96 vol. III).

Ulterior, instanța de apel, fără a audia expertul L. Grecu, și neținând cont în deplină măsură de prevederile art. 148 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța poate dispune efectuarea unei expertize repetate de un alt expert sau alți experți în cazul în care: - concluziile expertului sunt neclare, contradictorii, neîntemeiate, dacă există îndoieli în privința lor, a dat o apreciere critică declarațiilor acestuia invocând că sunt contraziceri între explicațiile dînsului date în ședința instanței de fond și raportul de expertiză medico-legală nr. 205D din 30.06.2004.

La acest capitol Colegiul lărgit mai menționează și faptul, că în cadrul cercetării instanței de apel explicațiile expertului Grecu L. nu au fost obiect de discuție, această probă nefiind verificată în ședința de judecată a instanței de apel și nu a fost consemnată în procesul-verbal (f.d.99-100, vol. IV) așa cum prevede art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală.

În continuare instanța de recurs constată că recurenții critică decizia instanței de apel și sub aspectul depășirii limitelor învinuirii formulate prin rechizitoriu.

Analizînd textul deciziei instanței de apel prin prisma criticilor formulate de recurenți Colegiul conchide că acestea sunt întemeiate și în argumentarea concluziei sale Colegiul va purcede la verificarea deciziei în cumul cu rechizitoriul.

Astfel, potrivit rechizitoriului (f.d.255-267, vol. I) inculpații au fost învinuiți în aceia că *„fiind persoane publice acționînd cu titlu oficial prin acțiunile sale intenționate au comis tortura, acțiuni prin care au provocat cet. Grisman R. dureri, suferințe fizice și psihice puternice cu scopul de a-l pedepsi pentru un act pe care aceasta l-ar fi comis, de a-l intimida sau de a exercita presiune asupra lui, pentru a-l discrimina (...)”*

Potrivit deciziei (f.d.127, vol. IV) la descrierea faptei criminale constatate ca fiind dovedite instanța de apel a menționat *„Brînză Marin și Șontea Vadim au comis infracțiunea de tortură – cauzarea intenționată unei persoane o durere fizică sau suferință fizică sau psihică puternică, **care reprezintă tratament inuman ori degradant**, de către o persoană publică care acționează cu titlu oficial, acțiuni violente prin cauzare de vătămări corporale medii a integrității corporale cu scopul de a-l pedepsi pentru un act pe care aceasta l-ar fi comis, de a-l intimida sau de a exercita presiune asupra lui, pentru a-l discrimina”*.

Prin urmare Colegiul constată că instanța de apel contrar prevederilor art.325 Cod de procedură penală, a depășind limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și în decizia adoptată le-a imputat inculpaților un semn calificativ care nu le-a fost incriminat prin rechizitoriu și care se referă la infracțiunea prevăzută de art. 166¹ alin. (1) Cod penal.

În concluzie, Colegiul penal atestă că, motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanței de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Colegiul constată că, în speță, instanța de apel și-a motivat insuficient decizia pronunțată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, examinând cauza penală prezentă cu abateri de la normele de procedură.

Așadar, Colegiul constată, că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art.414 Cod de procedură penală, precum și nu a ținut cont de dispozițiile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărîrea adoptată nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Astfel, Colegiul constată că în speță și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurenți, prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, și anume decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, se casează hotărîrea atacată și se dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația ca în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, avînd în vedere prevederile art.93-95, 100-101 Cod de procedură penală, să verifice și să aprecieze just probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele expuse în pct. 8 al prezentei decizii și, ca urmare, să pronunțe o hotărîre legală,

întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de inculpații Șontea Vadim, Brînza Marin și avocatul acestora Raciula Alexandru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Brînza Marin Valeriu și Șontea Vadim Svetoslav* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 08 iulie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru